

Lecția 3

0301. Vocabular ([audio](#))

ἀδελφός, ὁ *frate*

ἄνθρωπος, ὁ *om*

ἀπόστολος, ὁ *trimis, sol, apostol*

δοῦλος, ὁ *sclav, rob, slujitor, slugă*

δῶρον, τό *dar, cadou*

θάνατος, ὁ *moarte*

ἱερόν, τό *sanctuar, templu*

ἵππος, ὁ *cal*

καὶ (conj.) *și, iar*

λόγος, ὁ *cuvânt*

νόμος, ὁ *lege*

οἶκος, ὁ *casă, locuință*

υἱός, ὁ *fiu*

0302. Substantive de declinarea a II-a

Există trei declinări în limba greacă. Vom studia mai întâi declinarea a II-a deoarece este mai ușoară și cuprinde un număr mai mare de substantive comune.

0303. În limba greacă nu există articol nehotărât, astfel că ἀδελφός, de exemplu, poate înseamna *frate* sau *un frate*.

0304. În limba greacă, substantivul are gen, număr și caz. Genul substantivelor trebuie adeseori să fie verificat pentru substantivul în cauză. Putem spune totuși că aproape toate substantivele de declinarea a II-a care se termină în -ος sunt masculine și că toate substantivele de declinarea a II-a care se termină în -ον sunt neutre.

0305. Genul substantivelor este indicat în vocabular prin articolul plasat înaintea substantivului. Articolul în limba greacă are următoarele forme:

ὁ - pentru masculin

ἡ - pentru feminin

τό - pentru neutru

Observație: când spunem articol cu referire la limba greacă, înțelegem că este vorba de articolul hotărât, căci articol nehotărât nu există.

0306. Există, în principal, două numere, singular și plural. Verbele se acordă cu subiectul lor în număr.

0307. Există cinci cazuri: nominativ, genitiv, dativ, acuzativ și vocativ.

0308. Declinarea substantivului ἄνθρωπος, ὁ (audio)

	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
<i>Nominativ</i>	ἄνθρωπος	ἄνθρωποι
<i>Genitiv</i>	ἀνθρώπου	ἀνθρώπων
<i>Dativ</i>	ἀνθρώπῳ	ἀνθρώποις
<i>Acuzativ</i>	ἄνθρωπον	ἄνθρώπους
<i>Vocativ</i>	ἄνθρωπε	ἄνθρωποι

Studentul va observa cu grijă cum se aplică principiile accentului la acest substantiv și la alte substantive. La pronunțare, accentul trebuie aplicat cu atenție pe silaba unde acesta este indicat.

0309. Rădăcina unui substantiv este acea parte a substantivului care rămâne neschimbată atunci când sunt adăugate diferitele terminații. Rădăcina lui ἄνθρωπος este ἄνθρωπο-, și, la toate celelalte substantive de declinarea a II-a, rădăcina se termină în -ο. De aceea, declinarea a II-a este uneori numită *declinarea în ο*. Dar acest ο final devine atât de mascat atunci când terminațiile intră în combinație cu el, încât este mai convenabil să se considere că rădăcina lui ἄνθρωπος este ἄνθρωπ-, iar -ος, -ου, etc., sunt terminațiile. Oricum, trebuie observat că „ο” (împreună cu corespondentul lui lung „ω”) este vocala caracteristică pentru ultima silabă a substantivelor de declinarea a II-a.

0310. Subiectul unei propoziții este la cazul nominativ. Astfel, ἀπόστολος γινώσκει (audio) înseamnă *un apostol cunoaște*.

0311. Obiectul unui verb tranzitiv este la cazul acuzativ. Astfel, βλέπω ἄνθρωπον (audio) înseamnă *eu văd un om*.

0312. Cazul genitiv exprimă posesia. Astfel, λόγοι ἀποστόλων (audio) înseamnă *cuvinte de apostoli* (sau *cuvinte ale unor apostoli*). Cazul genitiv mai are însă și alte utilizări importante, care vor fi învățate de-a lungul procesului de studiu. (Funcțiile ablativului din limba latină sunt împărțite în limba greacă între genitiv și dativ).

0313. Dativul este cazul obiectului indirect. Astfel, λέγω λόγον ἀποστόλοις (audio) înseamnă *eu spun un cuvânt unor apostoli*. Dativul are însă multe alte utilizări importante, care vor fi învățate pe măsură ce acest studiu avansează.

0314. Vocativul este cazul adresării directe. Astfel, ἀδελφέ, βλέπομεν (audio) înseamnă *Frate, vedem!* La plural, cazul vocativ la toate declinările este identic ca formă cu nominativul. Vocativul plural poate fi deci omis în paradigmele de învățare.

0315. Declinarea substantivului λόγος, ὁ (audio)

	<i>sing.</i>	<i>plur.</i>
<i>Nom.</i>	λόγος	λόγοι
<i>Gen.</i>	λόγου	λόγων
<i>Dat.</i>	λόγῳ	λόγοις

Ac.	λόγον	λόγους
Voc.	λόγε	λόγοι

0316. Declinarea substantivului δούλος, ὄ ([audio](#))

	sg.	pl.
N	δούλος	δούλοι
G	δούλου	δούλων
D	δούλω	δούλοις
A	δούλον	δούλους
V	δούλε	δούλοι

Substantivele λόγος și δούλος diferă de άνθρωπος numai prin aceea că accentul este diferit la nominativ singular și, de aceea, aplicarea regulilor generale ale accentului este diferită.

0317. Declinarea substantivului υἰός ([audio](#))

	sg.	pl.
N	υἰός	υἰοί
G	υἰοῦ	υἰῶν
D	υἰῶ	υἰοῖς
A	υἰόν	υἰούς
V	υἰέ	υἰοί

0318. Aici, regula accentului la substantiv cere ca accentul să stea pe ultima silabă în toate cazurile, deoarece acolo s-a aflat la nominativ singular. Dar care accent să fie? Regulile generale ale accentului răspund la această întrebare dacă ultima silabă este scurtă: desigur, pe o silabă ultimă scurtă poate sta numai accentul ascuțit, și nu cel circumflex. Dar acolo unde ultima silabă este lungă, regulile generale ale accentului permit atât accentul ascuțit cât și pe cel circumflex. Este deci necesară o regulă specială; aceasta este după cum urmează:

La declinarea a II-a, atunci când ultima silabă este accentuată, ea are accent circumflex atât la genitiv cât și la dativ, singular și plural, la toate celelalte cazuri accentul fiind ascuțit.

Observație: „Celelalte cazuri” se referă de fapt numai la acuzativ plural, căci, la nominativ și vocativ singular și plural și la acuzativ singular, regulile generale ale accentului interzic oricum accentul circumflex, ultima silabă fiind scurtă în toate aceste cazuri.

0319. Declinarea substantivului δῶρον, τό ([audio](#))

	sg.	pl.
N, V	δῶρον	δῶρα
G	δῶρου	δῶρων
D	δῶρω	δῶροις
A	δῶρον	δῶρα

Se va observa că δῶρον este un substantiv neutru. La toate substantivele neutre, la toate declinările, forma vocativului și acuzativului, atât la singular cât și la plural, este identică cu nominativul, iar nominativul, vocativul și acuzativul plural se termină întotdeauna în α scurt.

0320. Ordinea cuvintelor

Ordinea normală a cuvintelor în propoziția greacă este ca și în limba română: *subiect -> predicat -> obiect*. Nu există o tendință specială, ca în latină, de a plasa verbul la sfârșitul propoziției. Totuși, ordinea cuvintelor în limba greacă poate varia, pentru scopuri de emfază sau eufonie. Astfel, propoziția un apostol spune un cuvânt este redată în mod normal astfel: ἀπόστολος λέγει λόγον. În același timp însă, formele λέγει ἀπόστολος λόγον sau λόγον λέγει ἀπόστολος sunt perfect posibile. ([audio](#)) Vom înțelege deci ce rol are fiecare cuvânt într-o propoziție în limba greacă ținând seama de terminații și nu de ordinea cuvintelor.

0321. Particula ν flotantă

Când terminația -ουσι a persoanei a III-a plural a verbului se află fie înaintea unei vocale, fie la sfârșit de propoziție, i se adaugă un ν, numit ν flotant. Astfel, avem βλέπουσιν ἀποστόλους. Uneori se adaugă un ν flotant chiar și înaintea unui cuvânt care începe cu o consoană. Astfel, atât λύουσι δούλους cât și λύουσιν δούλους sunt corecte. ([audio](#)) Nu trebuie să se presupună că acest ν flotant apare la sfârșitul fiecărui verb care se termină într-o vocală atunci când cuvântul următor începe cu o vocală. Dimpotrivă, el apare doar în foarte puține situații, care trebuie asimilate pe măsură ce sunt întâlnite.

0322. Exerciții

A. Traduceți în limba română:

(Notă: până când se va studia articolul, frazele concepute pentru exercițiile de traducere ar putea părea - și unele din ele chiar sunt - puțin cam forțate ca sens, tocmai din pricina lipsei articolului. Subliniem că, pentru moment, nu logica alcătuirii frazelor este ceea ce ne interesează, ci exersarea acelor noțiuni și cuvinte care fac obiectul studiului nostru până în acest moment).

1. ἄνθρωπος βλέπει οἶκον.
2. υἱὸς δούλου γράφει λόγους.
3. ἀπόστολοι διδάσκουσιν ἀνθρώπους.
4. λύουσιν ἄνθρωποι ἵππους.

-
5. δούλος λαμβάνει δῶρον.
 6. οἶκος λαμβανουσιν ἀδελφοὶ δούλων.
 7. δούλους λαμβάνουσι ἀδελφοὶ καὶ οἶκους.
 8. βλέπομεν ἱερὰ καὶ οἶκους.
 9. ἀποστόλους βλέπω καὶ ἀδελφούς.
 10. λόγον γράφεις ἀποστόλῳ.
 11. διδάσκει δούλον.
 12. λόγον λέγει ἀποστόλῳ ἀδελφός.
 13. ἀδελφός ἀποστόλων βλέπει ἵππον.
 14. ἀπόστολοι γινώσκουσι νόμον καὶ λύουσι δούλους.
 15. λαμβάνει δούλος λόγον θανάτου.
 16. ἔχετε δούλους καὶ ἵππους.

B. Traduceți în limba greacă:

1. Un slujitor scrie cuvinte.
2. Un fiu vede o casă.
3. Niște frați dezleagă cai.
4. Niște frați primesc daruri.
5. Niște apostoli văd un slujitor.
6. Niște oameni spun unui frate cuvinte de moarte.
7. Vedem un templu și niște daruri.
8. Niște oameni văd slujitori și cai ai unui frate și case ale unor apostoli și ale unor fii de slujitori.
9. Cuvinte de lege scriem unor frați; cuvânt de moarte spun ei unui apostol.
10. Eu văd temple și case.
11. Cunoașteți voi un apostol ?
12. Oamenii primesc daruri ale unui apostol.
13. Tu scrii lege iar el spune cuvinte.
14. Ei învață pe niște fii și frați ai unor slujitori și primesc daruri.
15. Eu cunosc niște fii de apostoli.